

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษาเชิงพรรณนา เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก : ศึกษาเฉพาะกรณี เทศบาลตำบลวังวิเศษ อำเภอวังวิเศษ จังหวัดตรัง ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 234 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แล้วนำมาประมวลผลวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งมีรายละเอียดผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

4.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยด้านประชากรของกลุ่มตัวอย่าง คือ เพศ อายุ อาชีพ ศาสนา ระดับการศึกษา รายได้ของครอบครัว ระยะเวลาที่อยู่อาศัย และการเป็นสมาชิกกลุ่มองค์กรทางสังคม ผลจากการศึกษาสามารถจำแนกรายละเอียดดังตาราง 2

ตาราง 2 ปัจจัยด้านประชากรของกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยด้านประชากรของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	97	41.5
หญิง	137	58.5
2. อายุ (ปี)		
21 – 30	65	27.8
31 – 40	72	30.8
41 – 50	57	24.4
51 – 60	28	12.0
61 ปีขึ้นไป	12	5.1

ตาราง 2 (ต่อ)

ปัจจัยด้านประชากรของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
3. ศาสนา		
พุทธ	234	100
4. อาชีพ		
เกษตรกรกรรม	81	34.6
รับจ้าง	40	17.1
ค้าขาย	86	36.8
อื่น ๆ	27	11.5
5. ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	86	36.8
มัธยมศึกษา	74	31.6
อนุปริญญาและสูงกว่า	74	31.6
6. รายได้ของครอบครัวต่อเดือนเฉลี่ย (บาท)		
1,000 – 5,000	31	13.2
5,001 – 10,000	93	39.7
10,001 – 15,000	44	18.8
15,001 – 20,000	30	12.8
20,001 ขึ้นไป	36	15.4
7. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน (ปี)		
1 – 5	56	23.9
6 – 10	41	17.5
11 – 15	58	24.8
16 - 20	41	17.5
21 ขึ้นไป	38	16.2

ตาราง 2 (ต่อ)

ปัจจัยด้านประชากรของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
8. การเป็นสมาชิกของกลุ่มองค์กรในชุมชน		
ไม่ได้เป็นสมาชิก	151	64.5
เป็นสมาชิกหน่วยงานสาธารณสุข	9	3.8
เป็นสมาชิกกลุ่มอื่น ๆ	74	31.6

จากตาราง 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 58.5) อายุระหว่าง 31-40 ปี (ร้อยละ 30.8) รองลงมาอายุ 21-30 ปี (ร้อยละ 27.8) และอายุ 41-50 ปี (ร้อยละ 24.4) ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 36.8 รองลงมาคือเกษตรกรกรรม (ร้อยละ 34.6) และรับจ้าง (ร้อยละ 17.1) ตามลำดับ นับถือศาสนาพุทธ (ร้อยละ 100) ระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษา (ร้อยละ 36.8) รองลงมาคือมัธยมศึกษา (ร้อยละ 31.6) และอนุปริญญาและสูงกว่า (ร้อยละ 20.5) ส่วนใหญ่มีรายได้อยู่ระหว่าง 5,001-10,000 บาทต่อเดือน (ร้อยละ 39.7) รองลงมา คือ ระหว่าง 10,001-15,000 บาทต่อเดือน (ร้อยละ 18.8) ส่วนใหญ่อยู่อาศัยในชุมชน 11-15 ปี (ร้อยละ 24.8) ส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นสมาชิกของกลุ่มองค์กรในชุมชน (ร้อยละ 64.5) รองลงมาคือ เป็นสมาชิกกลุ่มอื่น ๆ (ร้อยละ 31.6) และ เป็นสมาชิกหน่วยงานสาธารณสุข (ร้อยละ 3.8)

4.2 ปัจจัยด้านพฤติกรรมสุขภาพที่เป็นปัจจัยนำของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลปัจจัยด้านพฤติกรรมสุขภาพที่เป็นปัจจัยนำ ประกอบด้วย ความรู้เกี่ยวกับโรคไข้เลือดออก และทัศนคติต่อการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของกลุ่มตัวอย่าง โดยนำเสนอข้อมูลดังต่อไปนี้

4.2.1 ความรู้เกี่ยวกับโรคไข้เลือดออก

ความรู้เกี่ยวกับโรคไข้เลือดออกของกลุ่มตัวอย่าง เป็นแบบสอบถาม จำนวน 25 ข้อ ผลจากการศึกษารายละเอียดดังตาราง 3

ตาราง 3 ความรู้เกี่ยวกับโรคไข้เลือดออก จำแนกเป็นรายชื่อ

ความรู้เกี่ยวกับโรคไข้เลือดออก	ตอบถูก		ตอบผิด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. โรคไข้เลือดออกจะพบแต่เฉพาะในเด็กเท่านั้น	219	93.6	15	6.4
2. ยุงทุกชนิดสามารถเป็นพาหะนำเชื้อโรคไข้เลือดออกได้	198	84.6	36	15.4
3. อาการสำคัญของโรคไข้เลือดออก คือ มีไข้สูง เฉียบพลัน ปวดศีรษะ และมีจุดแดงคล้ายเลือดออก ตามผิวหนังลำตัว	207	88.5	27	11.5
4. เมื่อมีอาการไข้สูง 2-7 วันแล้วไข้ลดทันที แสดงว่า หายจากโรคนี้แล้ว	212	90.6	22	9.4
5. ปัจจุบันมียาสำหรับรักษาโรคไข้เลือดออกโดยเฉพาะ	162	69.2	72	30.8
6. เมื่อเป็นโรคไข้เลือดออกเราสามารถทานยาแอสไพริน เพื่อลดไข้บรรเทาปวดได้	210	89.7	24	10.3
7. ผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกในระยะซ็อก ไม่จำเป็นต้องนอน รักษาตัวที่โรงพยาบาล	223	95.3	11	4.7
8. เราไม่ควรเช็ดตัวให้กับผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกที่มีไข้สูง	209	89.3	25	10.7
9. หากผู้ป่วยมีอาการอาเจียนหรือถ่ายเป็นเลือดควรรีบนำไป พบแพทย์โดยทันที	221	94.4	13	5.6
10. ทุกคนที่โดนยุงลายกัดจะต้องเป็นโรคไข้เลือดออก	204	87.2	30	12.8
11. เมื่อเคยป่วยด้วยโรคไข้เลือดออกแล้วจะมีภูมิคุ้มกันทำให้ ไม่ต้องป่วยเป็นไข้เลือดออกอีก เช่นเดียวกับโรคสุกใส	222	94.9	12	5.1
12. ยุงลายชอบวางไข่ในน้ำสะอาด ใส และนิ่ง	64	27.4	170	72.6
13. ยุงลายที่ชอบกัดกินเลือดคนคือยุงลายตัวเมีย	119	50.9	115	49.1
14. ยุงลายตัวเมียเมื่อวางไข่แล้วก็จะตายไปเอง	129	55.1	105	44.9
15. ยุงลายอาศัยอยู่แต่เฉพาะในบ้านเรือนเท่านั้น	212	90.6	22	9.4
16. เวลานอนควรกางมุ้งหรือนอนในห้องที่มีมุ้งลวดปิด มิดชิดทั้งเวลากลางวันและกลางคืนเพื่อป้องกันยุงกัด	219	93.6	15	6.4
17. การทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายเป็นวิธีที่ง่ายและดีที่สุด ในการป้องกันและควบคุมยุงลาย	222	94.9	12	5.1

ตาราง 3 (ต่อ)

ความรู้เกี่ยวกับโรคไข้เลือดออก	ตอบถูก		ตอบผิด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
18. เราสามารถใช้ น้ำส้มสายชู ฆ่าลูกน้ำยุงลายได้	169	72.2	65	27.8
19. การใช้ฝาปิดหรือตะแกรงตาข่ายรัคปากภาชนะใส่น้ำ สามารถป้องกันการวางไข่ของยุงลายได้	216	92.3	18	7.7
20. การคว่ำ เผ และฟุ้งภาชนะที่มีน้ำขังต่าง ๆ เช่น ขวดแตก กระป๋อง กะลา ขางรถยนต์เก่า เป็นการทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย เป็นต้น	225	96.2	9	3.8
21. โรคไข้เลือดออกพบได้เฉพาะฤดูฝนเท่านั้น	188	80.3	46	19.7
22. ลูกน้ำยุงลายจะเจริญเติบโตใช้เวลาประมาณ 1 สัปดาห์	67	28.6	167	71.4
23. ทรายกำจัดลูกน้ำ ถ้าใส่ในปริมาณที่ถูกต้อง สามารถออกฤทธิ์ได้นานประมาณ 3 เดือน	118	50.4	116	49.6
24. ไข่ของยุงลายที่ติดอยู่ตามขอบภาชนะ เมื่อน้ำลดลง ก็จะตายไม่สามารถฟักเป็นตัวลูกน้ำยุงลายได้อีก	130	55.6	104	44.4
25. อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) มีหน้าที่กำจัดลูกน้ำยุงลายให้ท่านทั้งในบ้านและชุมชน	139	59.4	95	40.6

จากตาราง 3 การศึกษาความรู้เกี่ยวกับเรื่องโรคไข้เลือดออกของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า คำถามที่กลุ่มตัวอย่างมีความรู้มากที่สุด คือ ข้อคำถามที่ว่า การคว่ำ เผ และฟุ้งภาชนะที่มีน้ำขัง เช่น ขวดแตก กระป๋อง กะลา ขางรถยนต์เก่า เป็นการทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย เป็นต้น โดยตอบถูก (ร้อยละ 96.2) และผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกในระยะซ็อก ไม่จำเป็นต้องนอนรักษาตัวที่โรงพยาบาล (ร้อยละ 95.3) ส่วนคำถามที่กลุ่มตัวอย่างมีความรู้น้อยที่สุด คือ ข้อคำถามที่ว่า ยุงลายชอบวางไข่ในน้ำสะอาดใส และนิ่ง ตอบถูก (ร้อยละ 27.4) และลูกน้ำยุงลายจะเจริญเติบโตใช้เวลาประมาณ 1 สัปดาห์ ตอบถูก (ร้อยละ 28.6)

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับความรู้เกี่ยวกับเรื่องโรคไข้เลือดออก

ระดับความรู้	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำ (0-8 คะแนน)	27	11.5
ปานกลาง (9-13 คะแนน)	165	70.5
สูง (14-25 คะแนน)	42	17.9
$\bar{X}=11.39$ S.D. = 2.54		
รวม	234	100.00

จากตาราง 4 ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความรู้เกี่ยวกับเรื่องโรคไข้เลือดออกของกลุ่มตัวอย่าง โดยภาพรวมแล้ว ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องโรคไข้เลือดออกอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 70.5) รองลงมา คือ ระดับสูง (ร้อยละ 17.9) และระดับต่ำ (ร้อยละ 11.5)

4.2.2 ทักษะการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก

ทักษะการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ข้อคำถาม จำนวน 15 ข้อ ซึ่งแบ่งออกเป็น เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย เฉยๆ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง รายละเอียดดังตาราง 5

ตาราง 5 จำแนกค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามทักษะการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก

ทักษะการป้องกัน และควบคุมโรคไข้เลือดออก	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
1. ท่านคิดว่าโรคไข้เลือดออกจะเป็นแต่เฉพาะในกลุ่มเด็กอายุ 5-14 ปี เท่านั้น	2.30	1.00	น้อย

ตาราง 5 (ต่อ)

ทัศนคติต่อการป้องกัน และควบคุมโรคไข้เลือดออก	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
2. ท่านคิดว่าการป้องกันโรคไม่ให้ประชาชนเป็นโรคไข้เลือดออก เป็นหน้าที่ของหน่วยงานทางสาธารณสุขเพียงอย่างเดียว	2.26	0.99	น้อย
3. ท่านคิดว่าการกำจัดลูกน้ำยุงลายง่ายและได้ผลดีกว่าการกำจัดยุงตัวเต็มวัย	3.86	1.02	มาก
4. ท่านคิดว่าถึงเราจะทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายก็ไม่ช่วยให้โรคไข้เลือดออกลดลงได้	2.86	1.24	ปานกลาง
5. ท่านคิดว่าท่านภูมิใจที่ได้มีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก	4.11	0.86	มาก
6. ท่านคิดว่าการเฝ้าระวังโรคไข้เลือดออกในชุมชนเป็นงานที่เกินความสามารถ	2.24	1.04	น้อย
7. ท่านคิดว่าถ้าประชาชนมีความรู้เรื่องโรคไข้เลือดออกแล้วจะตระหนักถึงอันตรายที่ร้ายแรงของโรคนี้	3.99	0.92	มาก
8. ท่านคิดว่าการพ่นหมอกควันเป็นวิธีการที่ดีที่สุดในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก	2.67	1.17	ปานกลาง
9. ท่านคิดว่ากิจกรรมรณรงค์การป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกควรทำเฉพาะเมื่อมีการระบาดของโรคเท่านั้น	1.91	0.99	น้อย
10. ท่านคิดว่าในชุมชนของท่านมีการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ของเทศบาลและเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเป็นอย่างดีในการ ป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก	3.61	1.07	มาก
11. ท่านคิดว่าผู้ที่มีประสบการณ์ป่วยหรือได้พบเห็นคนป่วยเป็นโรคแล้วเท่านั้นจึงจะเชื่อว่าโรคไข้เลือดออกมีอันตราย	3.02	1.18	ปานกลาง
12. ท่านคิดว่าโรคไข้เลือดออกไม่ได้ร้ายแรงขนาดที่จะทำให้ผู้ป่วยเสียชีวิตได้	2.14	1.08	น้อย
13. ท่านคิดว่าโรคไข้เลือดออกจะไม่สามารถรักษาให้หายขาดได้	3.75	1.07	มาก

ตาราง 5 (ต่อ)

ทัศนคติต่อการป้องกัน และควบคุมโรคไข้เลือดออก	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
14. ท่านคิดว่ามีความจำเป็นที่เราทุกคนจะต้องช่วยกันกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายบริเวณบ้านทุกสัปดาห์	4.50	0.67	มากที่สุด
15. ท่านคิดว่าทุกคนในชุมชนควรมีส่วนร่วมกันในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกในชุมชน	4.47	0.71	มากที่สุด
รวม	3.19	0.43	ปานกลาง

จากตาราง 5 ระดับทัศนคติต่อการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของกลุ่มตัวอย่าง โดยภาพรวม พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.19$ S.D.=0.43) ส่วนข้อความที่มีทัศนคติมากที่สุด คือ มีความจำเป็นที่เราทุกคนจะต้องช่วยกันกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายบริเวณบ้านทุกสัปดาห์ ($\bar{X} = 4.50$ S.D. = 0.67) และข้อความที่มีทัศนคติน้อยที่สุด คือ กิจกรรมรณรงค์การป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกควรทำเฉพาะเมื่อมีการระบาดของโรคเท่านั้น ($\bar{X} = 1.91$ S.D.= 0.99)

4.3 ปัจจัยด้านพฤติกรรมสุขภาพที่เป็นปัจจัยเอื้อของกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยด้านพฤติกรรมสุขภาพที่เป็นปัจจัยเอื้อ คือ การได้รับการอบรมเกี่ยวกับโรคไข้เลือดออก โดยนำเสนอดังต่อไปนี้

ตาราง 6 ปัจจัยเอื้อด้านพฤติกรรมสุขภาพของกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยเอื้อด้านพฤติกรรมสุขภาพของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การได้รับการอบรมเกี่ยวกับโรคไข้เลือดออก		
ไม่เคย	152	65.0
เคย	82	35.0

จากตาราง 6 พบว่า การได้รับการอบรมเกี่ยวกับโรคไข้เลือดออกของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับโรคไข้เลือดออก (ร้อยละ 65.0) ส่วนใหญ่หน่วยงาน ที่ให้ความรู้เกี่ยวกับโรคไข้เลือดออก คือ โรงพยาบาล (ร้อยละ 42.7) รองลงมาคือ เทศบาล (ร้อยละ 36.6) และ จำนวนครั้งที่ได้รับความรู้เกี่ยวกับโรคไข้เลือดออก ส่วนใหญ่ คือ 1-2 ครั้ง (ร้อยละ 61.0) รองลงมา คือ 3 - 4 ครั้ง (ร้อยละ 22.0)

4.4 ปัจจัยด้านพฤติกรรมสุขภาพที่เป็นปัจจัยเสริมของกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยด้านพฤติกรรมสุขภาพที่เป็นปัจจัยเสริม คือ การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการป้องกัน และควบคุมโรคไข้เลือดออก และประสบการณ์การป่วยเป็นโรคไข้เลือดออกของสมาชิกในครอบครัว โดยนำเสนอข้อมูลดังต่อไปนี้

ตาราง 7 ปัจจัยเสริมด้านพฤติกรรมสุขภาพของกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยเสริมด้านพฤติกรรมสุขภาพของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมโรค		
เคย	205	87.6
ไม่เคย	29	12.4
2. ประสบการณ์การป่วยเป็นโรคไข้เลือดออก		
ไม่เคย	195	83.3
เคย	39	16.7

จากตาราง 7 การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่เคยได้รับข่าวสาร (ร้อยละ 87.6) โดยส่วนใหญ่ได้รับข่าวสารจากโทรทัศน์ (ร้อยละ 87.6) รองลงมาคือ ป้ายประกาศ (ร้อยละ 74.8) และหอกระจายเสียงชุมชน (ร้อยละ 67.5)

ประสบการณ์การป่วยเป็นโรคไข้เลือดออกของสมาชิกในครอบครัวของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่ไม่เคยป่วยเป็นโรคไข้เลือดออก (ร้อยละ 83.3) สมาชิกในครอบครัวที่เคยป่วย

ส่วนใหญ่ คือ บุตร (ร้อยละ 41.0) และรองลงมาคือ สามี (ร้อยละ 20.5) ส่วนใหญ่มีจำนวนครั้งที่ป่วยเป็นโรคไข้เลือดออก 1 ครั้ง (ร้อยละ 92.3)

4.5 การมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก

การมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของกลุ่มตัวอย่าง เป็นการสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก จำนวน 20 ข้อ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน คือ ทุกครั้ง เป็นประจำ บ่อยครั้ง เป็นบางครั้ง และไม่มีเลย รายละเอียดดังตาราง 8

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก

การมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
ด้านการทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย			
1. ท่านมีส่วนร่วมในการใส่ทรายกำจัดลูกน้ำยุงลายในภาชนะใส่น้ำในบ้านเรือนหรือชุมชน	2.46	1.22	น้อย
2. ท่านมีส่วนร่วมในการทำความสะอาดและจัดเก็บสิ่งของบริเวณบ้านหรือชุมชนเพื่อไม่ให้เป็นที่อาศัยของยุงลาย	2.26	1.27	น้อย
3. ท่านมีส่วนร่วมในการคว่ำ เผา หรือฝัง ภาชนะที่สามารถมีน้ำขังทำให้เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายได้ เช่น เศษกระป๋อง ไห กระลา ยางรถยนต์เก่า เป็นต้น	2.53	1.16	น้อย
4. ท่านมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนน้ำหรือใส่ทรายลงในแจกันทุกสัปดาห์เพื่อป้องกันยุงลายมาวางไข่	2.79	1.17	ปานกลาง
5. ท่านมีส่วนร่วมในการใส่เกลือ น้ำส้มสายชูหรือผงซักฟอกในจานรองขาตู้กับข้าวเพื่อกำจัดลูกน้ำยุงลาย	2.72	1.12	ปานกลาง
6. ท่านมีส่วนร่วมในการเลี้ยงปลากินลูกน้ำ เช่น ปลาหางนกยูง ปลาสอด ในภาชนะใส่น้ำ เป็นต้น	2.53	1.27	น้อย

ตาราง 8 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ
7. ท่านมีส่วนร่วมในการปิดฝาหรือใช้ตะแกรงรัดปากภาชนะ ใส่น้ำเพื่อไม่ให้ยุงลายมาวางไข่	2.26	1.27	น้อย
8. ท่านมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนน้ำถ่ายหรือซัดล้างภาชนะ เก็บน้ำในห้องน้ำหรือบ้านเรือนทุกสัปดาห์เพื่อป้องกัน ยุงลายมาวางไข่ ด้านการร่วมกิจกรรมปฏิบัติในการป้องกันและควบคุมโรค	3.40	1.01	ปานกลาง
9. ท่านมีส่วนร่วมในการรณรงค์ป้องกันและควบคุม โรคไข้เลือดออกในชุมชน	2.53	1.16	น้อย
10. ท่านมีส่วนร่วมในการนอนกางมุ้งหรือนอนในห้อง ที่มีมุ้งลวดปิดมิดชิดทั้งในเวลากลางวันและกลางคืน	1.95	1.23	น้อย
11. ท่านมีส่วนร่วมในการชี้แจงหรือแนะนำวิธีการในการป้องกัน และควบคุม โรคไข้เลือดออกแก่สมาชิกในครอบครัวหรือชุมชน	2.46	1.25	น้อย
12. ท่านมีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ของชุมชนหรือของสาธารณสุข ในการดำเนินกิจกรรมหรือโครงการที่มีการรณรงค์เกี่ยวกับ โรคไข้เลือดออกในชุมชน	2.26	1.27	น้อย
13. ท่านมีส่วนร่วมในการแจ้งข่าวสารเกี่ยวกับโรคไข้เลือดออก ให้กับสมาชิกในครอบครัวหรือชุมชน	2.41	1.18	น้อย
14. ท่านมีส่วนร่วมในการบริจาคเงิน หรือสมทบทุนในการป้องกัน และควบคุม โรคไข้เลือดออกแก่ชุมชนหรือหน่วยงานราชการ	1.85	1.02	น้อย
15. ท่านมีส่วนร่วมในการบริจาควัสดุหรืออุปกรณ์ เช่น ปลากินลูกน้ำ ตะแกรงตาข่าย ทรายกำจัดลูกน้ำ เป็นต้น ในการป้องกันและควบคุม โรคไข้เลือดออกแก่ชุมชน หรือหน่วยงานราชการ	2.53	1.16	น้อย
16. ท่านมีส่วนร่วมและให้ความร่วมมือกับทางเจ้าหน้าที่ สาธารณสุข หรืออาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในการสำรวจจำนวนลูกน้ำยุงลาย	2.71	1.30	ปานกลาง

ตาราง 8 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ
17. ท่านมีส่วนร่วมในการอุทิศแรงกายในการป้องกันและควบคุม โรคไข้เลือดออก เช่น การขุดลอกคูคลอง การถมปรับปรุง แหล่งน้ำขัง การพ่นหมอกควันในชุมชน เป็นต้น ด้านการร่วมวางแผนในการป้องกันและควบคุมโรค	1.81	1.02	น้อย
18. ท่านมีส่วนร่วมในการเสนอหรือค้นหาวิธีการแก้ไขปัญหา โรคไข้เลือดออกในชุมชน	2.22	1.27	น้อย
19. ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนกิจกรรมหรือโครงการป้องกัน และควบคุมโรคไข้เลือดออกในชุมชน	1.95	1.23	น้อย
20. ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลกิจกรรมหรือ โครงการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของชุมชน	2.06	1.17	น้อย
รวม	2.20	1.20	น้อย

จากตาราง 8 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรค
ไข้เลือดออกส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.20$ S.D.= 1.20) โดยมีส่วนร่วมในการทำลายแหล่ง
เพาะพันธุ์ยุงลายในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกมากที่สุด คือ การเปลี่ยนถ่ายน้ำหรือ
จัดล้างภาชนะเก็บน้ำในห้องน้ำหรือบ้านเรือนทุกสัปดาห์เพื่อป้องกันยุงลายมาวางไข่
($\bar{X} = 3.40$ S.D.= 1.01) การร่วมปฏิบัติกิจกรรมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกมากที่สุด
คือ การมีส่วนร่วมและให้ความร่วมมือกับทางเจ้าหน้าที่สาธารณสุข หรืออาสาสมัครสาธารณสุข
ประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในการสำรวจจำนวนลูกน้ำยุงลาย ($\bar{X} = 2.71$ S.D.= 1.30) และการมีส่วนร่วม
ในการร่วมวางแผนในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกมากที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการเสนอ
หรือค้นหาวิธีการแก้ไขปัญหาโรคไข้เลือดออกในชุมชน ($\bar{X} = 2.22$ S.D.= 1.27)

4.6 ปัญหาอุปสรรค ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาปัญหาอุปสรรคในการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก พบว่า ปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก ตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 234 คน มีดังนี้

ตาราง 9 ประเด็นปัญหาอุปสรรค ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง

ประเด็น ปัญหาอุปสรรค ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ด้านเจ้าหน้าที่สาธารณสุขหรือโรงพยาบาล	74	31.6
ด้านเจ้าหน้าที่เทศบาล	132	56.4
ด้านประชาชนในชุมชน	95	40.6
ด้านอื่น ๆ	27	11.5

หมายเหตุ * ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตาราง 9 ประเด็นปัญหาอุปสรรค ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ พบว่า ส่วนใหญ่ คือ ด้านเจ้าหน้าที่เทศบาล (ร้อยละ 56.4) รองลงมา คือ ด้านประชาชนในชุมชน (ร้อยละ 40.6) และ ด้านเจ้าหน้าที่สาธารณสุขหรือโรงพยาบาล (ร้อยละ 31.6) ตามลำดับ เหตุผลที่ทำให้ไม่มีส่วนร่วม คือ ไม่ทราบและไม่เข้าใจถึงช่องทางการในการเข้าร่วม (ร้อยละ 87.6) ไม่มีเวลาว่างพอในการเข้าร่วม (ร้อยละ 55.6) เข้าใจว่าไม่ใช่หน้าที่ของประชาชน (ร้อยละ 38.0) ส่วนเหตุผลที่ทำให้มีส่วนร่วม คือ เป็นหน้าที่ที่ทุกคนต้องทำ (ร้อยละ 59.8) หน่วยงานต่าง ๆ เชิญชวน (ร้อยละ 59.0) และ เป็นสมาชิกกลุ่มองค์กรของหน่วยงานอยู่แล้ว (ร้อยละ 32.9) ตามลำดับ

4.7 ผลการทดสอบสมมติฐาน

จากการศึกษา เรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก : กรณีศึกษา เทศบาลตำบลวังวิเศษ อำเภอวังวิเศษ จังหวัดตรัง ในส่วนนี้เป็นการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านประชากร คือ เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ของครอบครัว ระยะเวลา

ที่อยู่อาศัย และการเป็นสมาชิกกลุ่มองค์กรทางสังคม ปัจจัยด้านพฤติกรรมสุขภาพ ได้แก่ ปัจจัยนำ คือ ความรู้เกี่ยวกับโรคไข้เลือดออก และทัศนคติในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก ปัจจัยเอื้อ คือ ความพอเพียงของวัสดุอุปกรณ์ในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก และการได้รับการอบรมเกี่ยวกับโรคไข้เลือดออก ปัจจัยเสริม คือ การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก และประสบการณ์ในการป่วยเป็นโรคไข้เลือดออก กับตัวแปรตาม คือ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก ทั้ง 3 ด้านของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้มีการนำเสนอผลการทดสอบสมมติฐานในแต่ละข้อไว้ รายละเอียดดังต่อไปนี้

4.7.1 ความแตกต่างระหว่างเพศชายและหญิงกับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก

การวิจัยในครั้งนี้ต้องการพิสูจน์สมมติฐานที่ว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศที่ต่างกันจะมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกแตกต่างกัน ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 10 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกระหว่างเพศชายกับเพศหญิง

เพศ	จำนวน (คน)	$\bar{X}$	S.D.	t	p-value
ชาย	97	2.26	1.18	0.607	.953
หญิง	137	2.16	1.22		
รวม	234				

จากตาราง 10 พบว่า เพศชายและเพศหญิงมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

4.7.2 ความแตกต่างของระดับอายุกับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก

การวิจัยในครั้งนี้แบ่งอายุของกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 5 กลุ่ม คือ อายุระหว่าง 21-30 ปี 31-40 ปี 41-50 ปี 51-60 ปี และ 61 ปีขึ้นไป เพื่อต้องการพิสูจน์สมมติฐานที่ว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุที่ต่างกันจะมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกแตกต่างกัน ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก จำแนกตามระดับอายุ

อายุ	จำนวน (คน)	$\bar{X}$	S.D.
21 – 30 ปี	65	1.71	0.91
31 – 40 ปี	72	2.04	1.16
41 – 50 ปี	57	2.84	1.24
51 – 60 ปี	28	2.50	1.32
61 ปีขึ้นไป	12	1.83	1.27
รวม	234	2.21	1.22

จากตาราง 11 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกสูงที่สุด คือ อายุระหว่าง 41-50 ปี ($\bar{X} = 2.84$) รองลงมา อายุระหว่าง 51-60 ปี และกลุ่มที่มีการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกต่ำที่สุด คือ อายุระหว่าง 21-30 ปี ($\bar{X} = 1.71$)

ตาราง 12 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก จำแนกตามกลุ่มอายุของกลุ่มตัวอย่าง

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p-value
ระหว่างกลุ่ม	4	42.633	10.658	8.070	.000
ภายในกลุ่ม	229	290.549	1.321		
รวม	233	333.182			

จากตาราง 12 จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงทำการทดสอบหาความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธี Scheffe's Method ต่อไป

ตาราง 13 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก จำแนกตามกลุ่มอายุเป็นรายคู่

อายุ	$\bar{X}$	อายุ				
		61 ปีขึ้นไป	51-60 ปี	41-50 ปี	31-40 ปี	21-30 ปี
		$\bar{X} = 1.83$	$\bar{X} = 2.50$	$\bar{X} = 2.84$	$\bar{X} = 2.04$	$\bar{X} = 1.71$
61 ปีขึ้นไป	1.83	-	0.33	1.13*	0.79	-0.12
51 – 60 ปี	2.50		-	-0.80*	0.46	0.21
41 – 50 ปี	2.84			-	0.34	1.01
31 – 40 ปี	2.04				-	0.67
21 – 30 ปี	1.71					-

จากตาราง 13 เมื่อทำการทดสอบหาความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธี Scheffe's Method เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก จำแนกตามอายุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี ($\bar{X} = 2.84$) มีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกสูงกว่า กลุ่มที่มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี ($\bar{X} = 2.04$) และกลุ่มที่มีอายุระหว่าง 21 – 30 ปี ($\bar{X} = 1.71$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตามลำดับ

4.7.3 ความแตกต่างของอาชีพกับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก

การวิจัยในครั้งนี้แบ่งอาชีพของกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 4 กลุ่ม คือ เกษตรกรรม รับจ้างค้าขาย และอื่น ๆ เพื่อต้องการพิสูจน์สมมติฐานที่ว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพที่ต่างกันจะมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกแตกต่างกัน ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน (คน)	$\bar{X}$	S.D.
เกษตรกรกรรม	81	1.81	0.67
รับจ้าง	40	1.65	0.58
ค้าขาย	86	1.48	0.63
ประกอบอาชีพอื่น ๆ	27	1.37	0.57
รวม	234	1.61	0.65

จากตาราง 14 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกสูงที่สุด คือ กลุ่มที่ประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม ($\bar{X} = 1.81$) รองลงมา คือ กลุ่มที่ประกอบอาชีพรับจ้าง ($\bar{X} = 1.65$) และกลุ่มที่มีการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกต่ำที่สุด คือ กลุ่มที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ ($\bar{X} = 1.37$)

ตาราง 15 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก จำแนกตามอาชีพของกลุ่มตัวอย่าง

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p-value
ระหว่างกลุ่ม	3	6.539	2.180	5.505	.001
ภายในกลุ่ม	230	91.072	0.396		
รวม	233	97.611			

จากตาราง 15 จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 16 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก จำแนกตามการประกอบอาชีพเป็นรายคู่

การประกอบอาชีพ	$\bar{X}$	เกษตรกรรม	รับจ้าง	ค้าขาย	อื่น ๆ
		$\bar{X} = 1.81$	$\bar{X} = 1.65$	$\bar{X} = 1.48$	$\bar{X} = 1.37$
เกษตรกรรม	1.81	-	0.16	0.34*	0.44*
รับจ้าง	1.65		-	0.17	0.28
ค้าขาย	1.48			-	0.11
อื่น ๆ	1.37				-

จากตาราง 16 การทดสอบหาความแตกต่างระหว่างกลุ่มโดยวิธี Scheffe Method เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก จำแนกตามการประกอบอาชีพ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีการมีส่วนร่วมในการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกแตกต่างกับอาชีพค้าขายและอาชีพอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ ทั้งนี้อาชีพเกษตรกรรม มีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกสูงกว่าอาชีพรับจ้าง และอาชีพอื่น ๆ ($\bar{X} = 1.81, 1.48$ และ 1.37) ตามลำดับ

4.7.4 ความแตกต่างของระดับการศึกษากับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก

การวิจัยในครั้งนี้แบ่งระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 กลุ่ม คือ ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอนุปริญญาหรือสูงกว่า เพื่อต้องการพิสูจน์สมมติฐานที่ว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาที่ต่างกันจะมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกแตกต่างกัน ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	$\bar{X}$	S.D.
ประถมศึกษา	86	1.72	0.68
มัธยมศึกษา	74	1.46	0.65
อนุปริญญาหรือสูงกว่า	74	1.64	0.59
รวม	234	1.61	0.65

จากตาราง 17 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกสูงที่สุด คือ ระดับการศึกษาประถมศึกษา ($\bar{X} = 1.72$) รองลงมาเป็นระดับอนุปริญญาหรือสูงกว่า ($\bar{X} = 1.64$) และกลุ่มที่มีการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกต่ำที่สุด คือ ระดับมัธยมศึกษา ($\bar{X} = 1.46$)

ตาราง 18 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก จำแนกตามระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p-value
ระหว่างกลุ่ม	2	2.782	1.391	3.388	.035
ภายในกลุ่ม	231	94.829	0.411		
รวม	233	97.611			

จากตาราง 18 จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 19 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	อนุปริญญาและสูงกว่า
		$\bar{X} = 1.72$	$\bar{X} = 1.46$	$\bar{X} = 1.64$
ประถมศึกษา	1.72	-	0.26*	0.09
มัธยมศึกษา	1.46		-	0.18
อนุปริญญาและสูงกว่า	1.64			-

จากตาราง 19 การทดสอบหาความแตกต่างระหว่างกลุ่ม โดยวิธี Scheffe Method เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษา ประถมศึกษา มีการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดย ระดับประถมศึกษา มีการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกสูงกว่าระดับมัธยมศึกษา ($\bar{X} = 1.72$ และ 1.46) ตามลำดับ

4.7.5 ความแตกต่างของรายได้ของครอบครัวกับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก

การวิจัยในครั้งนี้แบ่งรายได้ของครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 5 กลุ่ม คือ รายได้ของครอบครัวระหว่าง 1,000-5,000 บาท 5,001-10,000 บาท 10,001-15,000 บาท 15,001-20,000 บาท และ 20,001 บาท ขึ้นไป เพื่อต้องการพิสูจน์สมมติฐานที่ว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ของครอบครัวที่ต่างกันจะมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกแตกต่างกัน ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 20 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก จำแนกตามรายได้ของครอบครัว

รายได้ของครอบครัว	จำนวน (คน)	$\bar{X}$	S.D.
1,000 – 5,000 บาท	31	2.00	0.86
5,001 – 10,000 บาท	93	2.34	1.36
10,001 – 15,000 บาท	44	2.43	1.34
15,001 – 20,000 บาท	30	2.03	1.07
20,001 บาท ขึ้นไป	36	1.86	0.87
รวม	234	2.20	1.20

จากตาราง 20 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกสูงที่สุด คือ กลุ่มที่มีรายได้ของครอบครัวระหว่าง 10,001 – 15,000 บาท ($\bar{X} = 2.43$) รองลงมา คือ กลุ่มที่มีรายได้ของครอบครัวระหว่าง 5,001 – 10,000 บาท ($\bar{X} = 2.34$) และกลุ่มที่มีการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกต่ำที่สุด คือ กลุ่มที่มีรายได้ของครอบครัว 20,001 บาท ขึ้นไป ($\bar{X} = 1.86$)

ตาราง 21 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก จำแนกตามรายได้ของครอบครัวของกลุ่มตัวอย่าง

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p-value
ระหว่างกลุ่ม	4	10.503	2.626	1.838	.122
ภายในกลุ่ม	229	327.057	1.428		
รวม	233	337.560			

จากตาราง 21 จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ของครอบครัวแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.7.6 ความแตกต่างของระยะเวลาที่อยู่อาศัยกับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรค ไข้เลือดออก

การวิจัยในครั้งนี้แบ่งระยะเวลาที่อยู่อาศัยของกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 5 กลุ่ม คือ อยู่อาศัยระหว่าง 1-5 ปี 6-10 ปี 11-15 ปี 16-20 ปี และ 21 ปีขึ้นไป เพื่อต้องการพิสูจน์สมมติฐานที่ว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาที่อยู่อาศัยที่ต่างกันจะมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกแตกต่างกัน ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 22 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก จำแนกตามระยะเวลาที่อยู่อาศัยในชุมชน

ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน	จำนวน (คน)	$\bar{X}$	S.D.
1 – 5 ปี	56	2.16	1.13
6 – 10 ปี	41	2.41	1.30
11 – 15 ปี	58	1.95	1.10
16 – 20 ปี	41	2.56	1.27
21 ปีขึ้นไป	38	2.03	1.22
รวม	234	2.20	1.20

จากตาราง 22 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกสูงที่สุด คือ กลุ่มที่มีระยะเวลาที่อยู่อาศัยระหว่าง 16 – 20 ปี ($\bar{X} = 2.56$) รองลงมาคือกลุ่มที่มีระยะเวลาอาศัยอยู่ระหว่าง 6 – 10 ปี ($\bar{X} = 2.41$) และกลุ่มที่มีการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกต่ำที่สุด คือ กลุ่มที่มีระยะเวลาที่อยู่อาศัย 11 – 15 ปี ($\bar{X} = 1.95$)

ตาราง 23 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก จำแนกตามระยะเวลาที่อยู่อาศัยในชุมชนของกลุ่มตัวอย่าง

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p-value
ระหว่างกลุ่ม	4	12.139	3.035	2.136	.770
ภายในกลุ่ม	229	325.421	1.421		
รวม	233	377.560			

จากตาราง 23 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาที่อยู่อาศัยแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.7.7 ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของการเป็นสมาชิกกลุ่มองค์กรทางสังคมกับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก

การวิจัยในครั้งนี้แบ่งการเป็นสมาชิกกลุ่มองค์กรทางสังคมของกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 กลุ่ม คือ เป็นสมาชิกกลุ่มอื่น ๆ เป็นสมาชิกหน่วยงานสาธารณสุข และไม่ได้เป็นสมาชิก เพื่อต้องการพิสูจน์สมมติฐานที่ว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีการเป็นสมาชิกกลุ่มองค์กรทางสังคมที่ต่างกัน จะมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกแตกต่างกัน ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 24 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก จำแนกตามการเป็นสมาชิกกลุ่มองค์กรทางสังคม

การเป็นสมาชิก กลุ่มองค์กรทางสังคม	จำนวน (คน)	$\bar{X}$	S.D.
เป็นสมาชิกกลุ่มอื่น ๆ	74	2.49	1.24
เป็นสมาชิกหน่วยงานสาธารณสุข	9	4.33	0.50
ไม่ได้เป็นสมาชิก	151	1.93	1.05
รวม	234	2.20	1.20

จากตาราง 24 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกสูงที่สุด คือ กลุ่มที่เป็นสมาชิกหน่วยงานสาธารณสุข ($\bar{X} = 4.33$) รองลงมา คือ กลุ่มที่เป็นสมาชิกกลุ่มอื่น ๆ ($\bar{X} = 2.49$) และ กลุ่มที่มีการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกต่ำที่สุด คือ กลุ่มที่ไม่ได้เป็นสมาชิก ($\bar{X} = 1.93$)

ตาราง 25 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก จำแนกตามการเป็นสมาชิกกลุ่มองค์กรทางสังคมของกลุ่มตัวอย่าง

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p-value
ระหว่างกลุ่ม	2	57.736	28.868	23.831	.000
ภายในกลุ่ม	231	279.824	1.211		
รวม	233	337.560			

จากตาราง 25 จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกกลุ่มองค์กรทางสังคมแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01 จึงทำการทดสอบหาความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธี Scheffe's Method ต่อไป

ตาราง 26 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก จำแนกตามกลุ่มการเป็นสมาชิกกลุ่มองค์กรทางสังคมเป็นรายคู่

ระดับการเป็นสมาชิก ในกลุ่ม	$\bar{X}$	อื่น ๆ	หน่วยงานสาธารณสุข	ไม่ได้เป็นสมาชิก
		$\bar{X} = 2.49$	$\bar{X} = 4.33$	$\bar{X} = 1.93$
อื่น ๆ	2.49	-	-2.40*	0.55*
หน่วยงานสาธารณสุข	4.33		-	1.85*
ไม่ได้เป็นสมาชิก	1.93			-

จากตาราง 26 การทดสอบหาความแตกต่างระหว่างกลุ่มโดยวิธี Scheffe Method เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมไข้เลือดออก จำแนกตามการเป็นสมาชิกของกลุ่มองค์กรในชุมชน พบว่า การไม่เป็นสมาชิก การเป็นสมาชิกหน่วยงานสาธารณสุข และการเป็นสมาชิกกลุ่มอื่นๆ มีการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมไข้เลือดออกแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้ การเป็นสมาชิกหน่วยงานสาธารณสุขมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมไข้เลือดออกมากกว่าการเป็นสมาชิกกลุ่มอื่น ๆ และการไม่ได้เป็นสมาชิก ($\bar{X} = 4.33, 2.49$ และ 1.93) ตามลำดับ

4.7.8 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับโรคไข้เลือดออกและทัศนคติต่อการป้องกันและควบคุมโรคกับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก

การวิจัยในครั้งนี้ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับโรคไข้เลือดออกและทัศนคติต่อการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อต้องการพิสูจน์สมมติฐานที่ว่า ความรู้เกี่ยวกับโรคไข้เลือดออกและทัศนคติต่อการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 27 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับโรคไข้เลือดออกทัศนคติต่อการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกกับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย	การมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก	ความรู้เกี่ยวกับโรคไข้เลือดออก	ทัศนคติต่อการป้องกันและควบคุมโรค
การมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก			
Pearson Correlation	-	0.299*	0.339*
p-value		.000	.000
ความรู้เกี่ยวกับโรคไข้เลือดออก			
Pearson Correlation		-	0.247*
p-value			.000
ทัศนคติต่อการป้องกันและควบคุมโรค			
Pearson Correlation			-
p-value			

จากตาราง 27 จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า การมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกมีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับโรคไข้เลือดออกและทัศนคติต่อการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความรู้เกี่ยวกับโรคไข้เลือดออกมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.7.10 ความแตกต่างของการได้รับการอบรมเกี่ยวกับโรคไข้เลือดออกกับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก

การวิจัยในครั้งนี้แบ่งการได้รับการอบรมเกี่ยวกับโรคไข้เลือดออกของกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม คือ เคยได้รับการอบรม และไม่เคยได้รับการอบรม เพื่อต้องการพิสูจน์สมมติฐานที่ว่า กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับโรคไข้เลือดออกที่ต่างกันจะมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกแตกต่างกัน ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 28 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก จำแนกตามการได้รับการอบรมเกี่ยวกับโรคไข้เลือดออก

การได้รับการอบรม	จำนวน (คน)	$\bar{X}$	S.D.	t	p-value
เคยได้รับการอบรม	82	2.82	1.20	6.197	.020
ไม่เคยได้รับอบรม	152	1.87	1.07		
รวม	234				

จากตาราง 28 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับการอบรม ($\bar{X} = 2.82$) และเคยได้รับการอบรม ($\bar{X} = 1.87$) จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า การอบรมเกี่ยวกับโรคไข้เลือดออกที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

4.7.11 ความแตกต่างของการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกกับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก

การวิจัยในครั้งนี้แบ่งการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม คือ เคยได้รับข่าวสาร และไม่เคยได้รับข่าวสาร เพื่อต้องการพิสูจน์สมมติฐานที่ว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกที่ต่างกันจะมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกแตกต่างกัน ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 29 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกจำแนกตามการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก

การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการ ป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก	จำนวน (คน)	$\bar{X}$	S.D.	t	p-value
เคย	205	2.21	1.23	0.300	.271
ไม่เคย	29	2.14	1.03		
รวม	234				

จากตาราง 29 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เคยได้รับข่าวสาร ($\bar{X} = 2.21$) และไม่เคยได้รับข่าวสาร ($\bar{X} = 2.14$) จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.7.12 ความแตกต่างของประสพการณ์การป่วยเป็นโรคไข้เลือดออกของสมาชิกในครอบครัวกับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก

การวิจัยในครั้งนี้แบ่งประสพการณ์การป่วยเป็นโรคไข้เลือดออกของสมาชิกในครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม คือ เคยป่วย และไม่เคยป่วย เพื่อต้องการพิสูจน์สมมติฐานที่ว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีประสพการณ์การป่วยเป็นโรคไข้เลือดออกของสมาชิกในครอบครัวที่ต่างกัน จะมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกแตกต่างกัน ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 30 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก จำแนกตามประสบการณ์การป่วยเป็นโรคไข้เลือดออกของสมาชิกในครอบครัว

ประสบการณ์การป่วยเป็นโรค ไข้เลือดออกของสมาชิกในครอบครัว	จำนวน (คน)	$\bar{X}$	S.D.	t	p-value
เคยป่วย	39	1.90	0.91	-1.772	0.046
ไม่เคยป่วย	195	2.26	1.25		
รวม	234				

จากตาราง 30 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เคยมีประสบการณ์การป่วยเป็นโรคไข้เลือดออก ($\bar{X} = 2.26$) เคยมีประสบการณ์การป่วยเป็นโรคไข้เลือดออก ($\bar{X} = 1.90$) จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า การมีประสบการณ์การป่วยเป็นโรคไข้เลือดออกของสมาชิกในครอบครัวที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05